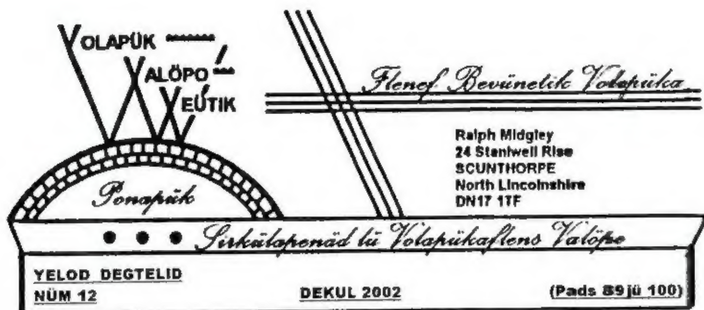

Ralph Midgley
24 Stanlwell Rise
SCUNTHORPE
North Lincolnshire
DN17 1TF

YELOD DEGTELID
NÜM 12 DEKUL 2002 (Pads 89 jü 100)

O Volapükaflens Valöpo!

PÖTÜ YELACEN

Medü tiäd at, Volapükagaseds vönik äbükons penedi fa Cifal. Ekö atayelik.

Cifal Johann Schmidt äpenom obe: „Vilobs kälön püki at [Volapüki] leigoso äsä käloy vöno-Grikänapüki u vöno-Saxadapüki." E legudiko anu obs kälobs püki obsik, sodas fütüro neai poglömon: bükots vönik ona pakälons in bukems, Ralph digik obsik almulo dissedom gasedi nitedikün e jönikün, lölöfiko in pük; pük lifon in bevüresod; vöds pro dins timas nunik obas ai patuvons; mödikans obas suvo penons medü Volapük.

Pidabiko no paspikon - jinos obe - neai plu dabinon tonot ona. Mögos-li, in mod semik, das kobokömoy - ba nemödiks - ad registarön tonotis? Ba tonot kanon palilön id in bevüresod?

Cifal Schmidt no äpenom dö pük Latin. Ba bi pük at ai timü om elifon, ba bi ai adelo so vidiko pagebon e paspikon, das pöton binön pük Yuropa - if Sperantapük no oplöpon büiko.

Lesi! Yelacen at jenon in tims cenöfik, igo pöligiks. Too kanobs fümikön, das pük obsik no ocenon, do ai onunatimikon.

Reidanefe valik Kritadel, Nulayel. Zäls olsik alasotik attimik binonsös Gudiks e Läbiks !

Brian R. Bishop
Dilekan Zänabür Volapüka
Cifal

TÄVAVENTÜR IN KURDÄN (IX)
FA DOKAN KARL MAY

Spikotam päfinon go bü el *Mogreb* (= plek du soladisikam), pö kel äkompenob. God binom sublimik love lekredakobäds valik; no lecedos as sini Kritana, if atan plekon lü Om bevü Slamans.

Posä krigans pivüdoms lü soarafidäd, obs kil ägekömobs ini dom. Kompenans bofik oba änulüdoms nimis e jiel *Jefaka* älofof obes kàvè (= kafi). Du äsmokobs ed ädrinobs, me lestafs tel e me boad slobik, e me tegeds anik, äbumilof völi seimik, po kel änepubof ko cil. Pos timüls anik älielob säyön, täno älilob vögi klülik jipulila; nevifo e kleiliko ätonos :

„Tis - ti - tut - te - täq - tig - teit - tis - tei - tuk - tun - te - ten - teit - - - - -"

Kis äbinos-li atos? Ililob-li veräto, u fän obik äkodon-li obi ad plänön pölo tonis luspiköl at cila? Atos no äbinos Kurdänapük, i no Pärsäna-, Larabäna-, Türkänapük. No iluspikob-li, ob it, tonis lesümil in lams motüla bäldik löfik oba, kel iseitof obi ini bed, ven no nog ikanob spikön?

Älilob fovo. Ladäl lebisarik ägleipon obi, natem e peb ti ästopons.

„Cil dunom kisi?" äsäkob me vög lövik.

„Plekom," el *Hamsa Mertal* ägesagom, „bi vilom slipön."

„Plekom kisi?"

„Pleki fata matana obik."

„Binom kiplado-li? Lifom kiplado-li?"

„Edeadom."

„Äbinom-li Slaman?"

„No sevob osi. No esevob omi."

„Pardolös obi! Äsumol matani olik kiplado-li?"

„Äkesumob ofi, ven ätutakoms Larabänis len *Abu-Salman*."

„Dalob-li säkön ofi?" äbegob, „ven *Jefaka* onükömof dönu?"

„Säkolöd ofi!"-

Pos timül, *Jefaka* änükömof.

„Sagolös obe, o Gödaredöf, utosi, kelosi löfäb ola eplekom anu!"

„Pleki, keli fat obik ätidom obe," ägespikof, redikölo.

„Lio plek tonon-li?"

„Binon foginapükik; no sevob püki. Id ol fümo no osevol oni.

„O Gödaredöf! Sagolös pleki, begob oli. Vifö! Vifö!

Äkobopladof namis, ädonükof logis ed äkomoreidof oni, ko kazet pölik, ab suemoviko pro Deutänan :

„Christi Blut und Gerechtigkeit
Ist mein Schmuck und Ehrenkleid:
Damit will ich für Gott bestehen,
Wenn ich in den Himmel wird eingehen.
Amen."

(Blud e cödot Kristusa
Dek e stimaklot obik:
Ko at lo God oledulob.
If ini sül okömoböv.
Jenosöd.)

Ilöbunob ed ikobopladob namis äsliko of. No jemob ad koefön, das drens äronons love cügs oba ed äfalons in tofs gretik dis balib.

Is in bels natädik Kurdäna, zänodü mens lezilik-Slamik ililob pleki balid cilüpa oba efe motapüko! No fovo sevob utosi, kelosi edunob ud espikob dü timüls sököl; te sevob, das igo Kurdänans bofik pefäkikons vemo, e das el *Halef Omar* ed el *ceside* ästanoms stunölo in ningolöp älilöls bespikami obsik.

„Fat olik äbinom kim-li?" äsäkob fino Gödaredöfi.

„Ädeadom ven äbinob jipulil, ed ilärnob dub om pleki at; ab fat mota obik ekonom obi dö om. Se zif fagikün, kel *Pre-nis* panemon, ikömom ini *Stambul* ko votikans ad viälön ko ets. Álà no äbinom benädik omes e fat ägolom ko *Inglis* (= Linglänan) semik ini *Salem Halep* e *Mósul*. El *Inglis* älüvom omi ed om äblibom. Ävedom soldat ela Mutésarif e, ven äkomipom ta elans de *Abu Salaman*, atans äfanoms omi. Äblibom len oms e daut lemota obik ävedof matan omik. No sevob mödikumosi."

„*Jefaka*, fat olik ikömom se län obik. Suvo ebinob in zif, se kel ikömom. Nemoy zifi *Pre-nis*, ab us panemon : *Préssnitz*, e mans e voms e puls mödiks golons ai usao ini läns foginik ad kanitön e ad pledön stumis alsotik."

„*Álà akbar* - God binom gretik!" ävokädof, koboflapöl namis. „Elogol-li zifi fata obik? Binos-li mögik? Spikol-li püki pleka obik? Ba okanol i reidön eli *talisman* obik!"

„Kiniki?"

„Fat mota obik ägivom oni obe; binon soelikos, kelosi fat obik nog edalabom de län e net oka. Liens e püns binons su et e penäd, keli nek kanon reidön."

„Jonolös oni obe!"

Ägolof po völ. Valemo äpolof eli *talisman (*= magivamedöm*)* len lad. Ven dönu äpubof, älofof obe papüri, kel pekoboplifon in ledil folgulik. Ämaifükob oni ed ätuvob eli *„Ännchen von Tharau"* pro folüm pemigöl peleodüköli. Äsukob disopenädi e nemi, ab no äkanob tuvön onis.

„Jefaka, kanob reidön eli talisman; pepenon in motapük obik. Ab no söton paspikön, söton pakanitön. Vilol-li, das okanitob oni ole!"

„Éfendi, begob oli ladöfiko!"

„Lilolös!"

Äkanitob lienis valik kanitila at ofe. Neai ekanitob so viliko e ko ladäl somik, äsä äkanitob kaniti balugik et in el *yilak* ela *Jeri Jir*. Ven ifinob, mens lemödik ästanons in dil votik doma e id in plad fo dom. Nek äkanon sagön vödi bal. Nämäd kanita Deutänapükik ifäkükon ladis natädik Kurdänanas, do no äsuemons siämi vödas.

„Jefaka," äsäkob, „vilol-li, das okonob oli dö län jönik, dö net gudik fata olik! Das okanitob nog mödikis kanitas votik, kelis ekanitom ed epledom me viäl?"

Logs blövik ofa änidons gäliko e danöfo.

„O *éfendi,* dunolös osi, ed oplekob pro ol lü *Álà* e lü profetan ün tim, das olifob."

„Si, dunolös osi, *Qodiè,* id el *Hamsa Mertal* äbegom. „Tradutolös vödis ela *talisman* (= magivamedöm), e lotan obsik e lotan netila lölik obinol, sovüo jüs oplidos oli."

Man at e matan älöfons okis. Kim no älöfomöv-li eli *Jefaka* - Gödaredöfi?" I „Heroedan Leonik" bäldik älöstanom. Äsumom nami oba, ed äbegom me vög kleilik:

„O Söl, matan sona obik nemof oli éfendi. Si, binol éfendi e sevan sublimik e krigan kuradik, kel sevom ni dredi ni dredöfi; binol digik, das palasumol bevü sipà (= komipans) elas Zibari. Esavol lifi Kurdänanas to trät onas, e poso pegivons ini nam ola. In län olik fümiko lödons tikans sapik, komipans keinik, vikodans miserabik e voms jönik mödiks. Kanits neta olik binons sofiks äsliko bimabled säyöl, e binons nämädiks äsliko leon roröl. Okonol obis dö län at e dö net at. Obinol *mivan* (= tidan) obsik, lotan obsik, e nek odämükon heri semik kapa olik. Ilevipobs jevodi blägik ola e

vafis olsik; ab oblibons dalab olas, ed if omogolol de obs, odugädobs oli lunüpo love bels e nebels, jüs obinol in sef. *Sere men* - lo kap obik, yulob atosi ole!"

\- -

Sis tim et yels emogolons, ab nog adelo, if lilob cilavögili semik luspiköli, süenob dö soar et su nebel ela Zab. Zibari-krigans süenoms-li, matan keinik et süenof-li i dö ob ömna?

Qodè te b'elit, ia jefaka - O Gödaredöf, God jelomös oli !

FIN

SÄKÄD JOFÖRA
(Logolsös padi : XI:87:2002)

Joför mutom leadön deflumön luti saidik se rifs fledavaba ad vabön dis pon!

KRITIDALID
(Melod: Hark, the Herald Angels Sing)

Lilö! kanitons lanans:
Glori rege pemotöl.
Püd su tal ed i miser,
God e sinans balädiks.
Nets valik! fredo löädö!
Pebalöl vikodü sülans;
Nunobsös ko lananef:
Kristus in Betlehem anu,
Lilö! kanitons lanans:
Reg pemotom anu as cil.

VIP JILEPULA

Ag! if as sol dabinoböv len sil,
Tän sedoböv stralis as lelöfafil;
Te pro ol, no pro fels,
No pro fots, no pro bels;
Nö! da fenät ola.
Us straloböv in lelöf e zil.
Ag! if as sol dabinoböv len sil.

Ag! as bödil kanitoböv in lut;
Lid dranonöv lü ol in lelöfaglut.
Te pro ol, no in fels,
No in fots, no su bels;
Nö! lä fenät ola.
Us as bödil kanitoböv in jad,
Lid dranonöv bo lü ol ini lad.

BUKS SAPALA: SU VEGS:

Dü yels luldeg sapal bäldik
Älautom bukis mödik;
Säkäds dö rels, gitäts e lons
Menas is pikleilükons.
E man nog älaipenom;
Ye süpiko ädeadom
Ed äposbinükom bukis,
Möbi pülik, klotis, jukis.
Pö sel mens mödik äkomons;
Klots, juks, möb omik päselons.
Nek ägivon töbi tä buks;
Pälägivons lä klots e juks.

• • • • • • • • • • • • • • • • •

Neito lilob stepi
Po ob, su vegs ledagik.
Senälob - ha! desiri
Dranäda badik onik.

E vegon ko laidäl
Po ob in blüm laidik
Ä mikl änöfik - nen väl
Ag! - po ob nen zog alik.

E ven mens ya äslipons
Ebeirönon ve ob,
E gufurs äseilons
Ven pö suk us ästanob.

KASED BÄLDIK

Soaliko su bel fotik
Kased bäldik topon
As failot, in stil glumik
Mönem te nog reton.

Lutar lödon vü brekülots
E rats in kavs rönons.
Su tüm levorik, su tipots
Rabs seadons su stons.

Su gäps valik glofon mikeb;
Nufs sis luntüp defons.
Spadäds valik ko fivs e yeb
Fa nims pavisitons.

Hilesiörs e läds nobik
Is älödons vöno.
Ön yof e ko magif vemik
Zäls pizelons suvo.

Jevods jönik, faloks e dogs
Mödiks ädabinons.
Sa mens edeadons. Lefogs
Topi lovevebons.

Musig vöno is ätonon
Kanit fredik e smil;
Ye tim at epasetikon,
Nu reigon seil.

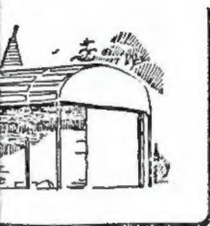
Soaliko su bel fotik
Kased bäldik topon.
Suno dub bäld e teps vutik
Mönem undsturon.

S: DEL O DEL :

Del okömon seimüpo
Ven mens in läns valik
Odesirons mäpetiko
Fini krigas jekik.

Del okömon e lienet
Pomodränon fa löf,
Vindit onepubon sa het,
Läb okömon pla pöf.

O del glorik! Ag! kömolös!
Mens desirons oli,
Tomi jekik finükölös
E blinolös püdi!

LID BOTITIRANAS VE EL 'WOLGA'

Tirolsöd! gö nämiko gö!
Nogna tirolsöd nämikumo!

Stam pedon jotis, stam biada
Soäsä vien pedon stagi.
O stam bäldik! si!
Dü yun olik, si!
Ol pedopedol leigoso.

XII:97:2002

KONOTIL LARGENTAFADABIMA

Ün yel alik, röletanef lölik pävüdon lü Zian <Trude> tü Kritidadel balid.

Zian <Trude> älilof vilöfo, ven äsagoy ofe, kio patiko cädik e gütik valikos äbinos lä of. Ye tü Kritid ämutoy nog stunidön bosi votik.

Ven röletanef äkömon, ästanof lä yan ed ävokädof: „As din balid lülogolsöd bimi obik! "

Valikans ägolons ninio ed ästunons: „Kio magifik bim binon dönu ! Kio lejönik, magälik, sagädik, levemik e nen leigod ! No kanoy moflekön logedi oka de on !

Bim ägeilon jü nufed, e Zian <Trude> älabof nufedis legeilik ! Äfulon me kandels, e de tuig alik älagons - vemo leodiko, balato, me fagot leigöfik e lunot leigik densitiko näi od - largentafads.

Id ün naed at Ziom <Otto> ineodom delis lölik lul ad dunön atosi plidü Zian <Trude> e ad dekön largentafadabimi.

„E binon bim gretikün, keli äkanoy remön in Zif lölik," äsagof. „Te fo konsälöp stanon bim gretikum, ab et slobon."

„Bim at binon penditik löliko," äsagom hiter bäldik ek, e valikans äbaicedons ko om.

Äpladons okis in mädastuls. Ziom <Otto> äxänom sui tridaxänöm. Äneodom lunüpo, jüs kandels valik äfilons.

Hiköst noematöl bal äseidom oki len pianod. Jiköst bal

ägüflekof noatabledis. Zian <Trude> äprimof kritidalidis, kelis valikans äkekanitons. Domo cils imutons lärnön mödo: nu äföfiogolons bal pos votik ed äresitons poedotis. Vi, üf äbleibons stegön ! Täno äkienülofs u biegoms, ed ägetons kidi fa Zian <Trude>. E valikans äsagons: „Kio plitülik !", äseadons su plads onas e dönu älülogons kritidabimi.

Äbinos naütik.

Fino Zian <Trude> älöädof, e valikans älöbunons vifiko. Ziom <Otto> äkvänom kandelis ed äseatirom sleifayani po bim. Nilo, po at in näicem ästanon kafatab. Röletanef äföfiodränon oki, e Zian <Trude> äplänof, kö alan äsöton seadön. Pälofon jedülotakeki et, keli äkanof bakön te of. Atosi valikans äsagons, bi Zian <Trude> ai dönu äsäkof, va föro igetons-la jedülotakeki somik votaseimo.

„Neseimo, " äsagom hiter bäldik et, „jedülotakeki at te getobs lä ol. Nek bakon oni äs ol." Valikans id äsagons, das kaf äbinon balasotik lölo, das neseimo ilogons tabategi so gütiki, e das änebönons ofe kafabovülis jönik.

„Benö ! e klot oba?" äsäkof.

Dö atos te äkanons rölön logis, bi no plu ätuvons vödis.

Naütons okis jeikiko.

Te cils tel no änaütikons okis; pänemons jiel <Lottchen> ed hiel <Martin>. Ikripons dis tab. Primo äpledons, das älödons in kav. Lestiliko äseadons dis tabategäd, kel älagon jü tapäd. Latikumo äpledons, das äbinons spärs, ed äpigons jedülotabrekülis, kels äseatons lemödiko dis stul lä Zian <Otto>.

XII:99:2002

Pos at äpledons jevodaleceki, bi futs mödik et äkratons usio ed isio, e semikna ästäpons äs jevods. Ämutons binön vifiks, dat no päsutridons.

Lemotül ideükof jukis oka; onis äklänedons lä hiköst noematöl. El <Martin> ägetom tridi lä kap oka fa jiköst, kel nog valikanes änügifof kafi.

Dö at el <Lottchen> ämutof smilön. Äkripons züamo, e fino älükömons dis bim. Largentafads älagons so dibiko donio, das nek äkanon logön onis.

Bim piskrubon ini feralögäd. Els <Martin> e <Lottchen> ästunons, vio bigik äbinon stam.

„Ati nek kanon dojedön," äsagof el <Lottchen>, ed ästörülof stami lölo dono, ab bim ästanon fimiko.

„If nu dofalonöv, kis äbinosöv täno>" äsagom el <Martin>.

„Ati nek kanon dojedön," ädönuof el <Lottchen>.

El <Martin> älöikom bosilo, ed äpedom plu löpo ta stam. Ästunom, vio fasilik äbinos ad dojoikön bimi gretik.

Ebo Zian <Trude> äzigivof liköri svidik, keli valikans älobons.

Täno bim ädonikon lenevifiko, ed äfalon sui kafatab me lunot lölik. Tip ona kuratiko ärivon Ziani <Trude>. Tuigs ätegons bovülis e bovedis, jedülotakeki e liköri. Te kaps röletanefa älelogädons se tuigem, e valikans älabons heris glimik binü largentafads. Älogotos magifiko, ab atna nek äsagon atosi.

Valikans älübunons, älivükons odi, ed ästeifülons ad löükön bimi dönu. Atos äbinos mödo fikulikum, ka dojedön oni.

Ab nu no plu äbinos naütik.

Valikans nu älabons vobi mödik. Ämutons kobosukön stömemi, konletön firanads se jedülotakek, e köbön largentafadis se hers oka.

Zian <Trude> äzigolof ed äyamof: „Binos rät, viomodo äkanos jenön atos ! E binos lügadramat, vio logodos is !"

Täno ägleipof Ziomi <Otto> ed ävokädof: „Sis yels vilob, das löpladol bimi fimikumo. Ekö, is labol neläbi at !"

Ziom <Otto> nüflapom klufis ini yanafrem ed äfimükom bimi me snals. Ab atos i no äbinos ad plid Ziana <Trude>.

Röletanef lölik ätrodon ofi. Valikans äsagons se lad lölik, das neai nog iplidons so gudiko lä of. Lemotül ituvof fino jukis oka, ed ädranof ad golön domio:

„Ekö, kio epaelikons els <Lottchen> e <Martin> sekü jek ! Ed äbinos so plütülik, das no äküpobs bosi de ons."

(Konot se Deutän petradutöl fa flen Hermann Philipps).

(Tradutan penom: Nog mutob plänön, das in Deutän (in loms privatik) kritidabim no pajonon bü soar dela teldegfolid dekula. Kodü atos, ai binos fred gretik fino ad logön bimi pedeköl).

